

Maatschappelijk draagvlak vergroten voor COVID-19 beleid door het organiseren van veilige en verantwoorde evenementen

Noodzaak tot het uitvoeren van pilot events, betrokkenheid bij sneltesten en korte termijn perspectief

De evenementensector kan veilige en verantwoorde vrijetijdbesteding bieden

In de afgelopen weken neemt de tweedeling in de maatschappij toe. Aan de ene kant bestaat de noodzaak voor strengere maatregelen, aan de andere kant de roep om meer ruimte. Met name de beperkingen in de vrijetijdsbesteding leveren grote spanningen op in de maatschappij. Hierdoor lijkt het draagvlak voor het huidige kabinetsbeleid af te nemen.

Daarnaast staat de evenementensector op omvallen en staan tienduizenden banen op de tocht. Door de beperkte bezoekerscapaciteit en het gebrek aan enig perspectief en duidelijkheid is het economisch vooruitzicht voor 2021 nihil. Ook het gezamenlijk initiatief 'Bewaar je ticket' leidt tot grote economische gevolgen als hieraan geen invulling kan worden gegeven.

De evenementensector kan een positieve bijdrage leveren aan de genoemde problematiek.

Fieldlab Evenementen werkt in samenwerking met de wetenschap al enige tijd aan een plan voor veilige en verantwoorde evenementen met een verhoogde bezoekerscapaciteit. Middels dit plan wordt er data gegenereerd waarmee het kabinet en de veiligheidsregio's beter onderbouwde besluiten en maatregelen kunnen nemen omtrent evenementen. Met dit plan biedt Fieldlab zowel ondersteuning aan de overheid als een perspectief aan de mensen in deze sector en aan de maatschappij als geheel.

De sector is al jaren een vaste partner van de Rijksoverheid, de veiligheidsregio's en de lokale vergunningverlener als het gaat om het organiseren van professionele evenementen. Het uitgangspunt van de sector is dat de veiligheid van de bezoekers voorop staat. Dit wordt gewaarborgd door de gecontroleerde omgeving waarin de bezoeker zich bevindt tijdens een evenement. Risico's worden inzichtelijk gemaakt in een risicoanalyse en hier wordt oplossingsgericht naar gehandeld.

Van deze ervaring wordt op dit moment onvoldoende gebruik gemaakt door de overheid.

De sector realiseert zich dat de huidige tijd de overheid voor duivelse dilemma's plaatst en kan helpen met het draagbaar en uitvoerbaar houden van de COVID-19 maatregelen. Het bieden van meer ruimte aan de maatschappij bij toenemende besmettingen lijkt tegenstrijdig.

De in het plan van Fieldlab opgenomen sets alternatieve maatregelen maken het echter mogelijk om middels evenementen ruimte te geven aan de maatschappij. Het nemen van preventieve maatregelen zorgt er namelijk voor dat de COVID-19 attack-rate (de kans dat bezoekers COVID-19 oplopen) niet significant verschilt van de attack-rate onder leeftijdsgenoten in de open bevolking (op basis van schattingen van het RIVM).

Onderzoek middels pilot events leidt tot een solide basis voor kabinetsmaatregelen

Met steun van de vier ministeries EZK, OCW, JenV en VWS is het onderzoeksprogramma Fieldlab Evenementen opgezet dat op 3 september jl. door de Minister van Justitie en Veiligheid gevraagd is om een plan voor pilot events op te leveren. Fieldlab heeft samen met (10)(2e) (10)(2e) (Radboudumc), TU Delft en TNO een onderzoeksvoorstel voor dit plan geschreven. Een essentieel onderdeel van dit plan is het verzamelen van inzichten en data door het opzetten van pilot events. De uitkomsten van de pilot events kunnen gehanteerd en geïmplementeerd worden in kabinetsmaatregelen, noodverordeningen van de veiligheidsregio's en veiligheidsprotocollen voor de sector.

Maatwerk in maatregelen is noodzakelijk om risico's gericht te kunnen beheersen

De evenementensector beslaat een breed scala aan evenementen, maar op dit moment gelden dezelfde maatregelen voor alle evenementen. Er zijn echter duidelijke verschillen in publieksgedrag en de verwachting is daarnaast dat bijvoorbeeld voor buitenevenementen de besmettingsrisico's kleiner zijn dan bij binnenevenementen. Om maatwerk in maatregelen te kunnen bieden, zijn evenementen onderverdeeld in vier event types. Daarbij is er onderscheid gemaakt tussen binnen en buiten evenementen en de expressie die bezoekers vertonen op het evenement. De types zijn als volgt gedefinieerd:

- I. **Binnen passief**, bezoekers zijn rustig, beheerst en/of zakelijk. Bezoekers hebben een toegewezen of vrije zitplaats. Voorbeelden zijn een zakelijke bijeenkomst, congres, theater, musical, circus, bioscoop en klassiek concert.
- II. **Binnen actief**, bezoekers zijn enthousiast en uiteten zich mogelijk door te juichen of te zingen. Bezoekers hebben een toegewezen zitplaats en/of staan. Voorbeelden zijn een concert en een indoor sportwedstrijd.
- III. **Buiten actief**, bezoekers zijn enthousiast, gezellig en uitbundig. Bezoekers hebben een toegewezen zitplaats en/of staan. Voorbeelden zijn een concert en een outdoor voetbalwedstrijd.
- IV. **Buiten actief festival**, bezoekers zijn enthousiast, gezellig en uitbundig en uiteten dat door te dansen, lachen en praten. Bezoekers staan, lopen rond en hergroeperen op verschillende plekken. Voorbeelden zijn een festival en een kermis.

Pilot events worden breed door de wetenschap gedragen

Voor de vier event types zijn, in samenwerking met experts van Radboudumc, TU Delft en TNO, pilot events gedefinieerd die onderdeel uitmaken van onderzoeksvoorstellen (Zie bijlage 1). Per event type is het wenselijk is om minimaal twee events te organiseren. Tabel 1 geeft een omschrijving van de opgestelde pilots. Voor het verantwoord uitvoeren van de pilot events wordt naast de eerdere genoemde instituten samengewerkt met onder andere Universiteit Twente, TU Eindhoven, Breda University of Applied Sciences, Regieorgaan SIA en Unlock Amsterdam.

	Pilot 1	Pilot 2
Type I Binnen passief	Theater-, bioscoopvoorstelling, zakelijk seminar of cabaretvoorstelling met 500 bezoekers	Theater-, bioscoopvoorstelling, zakelijke seminar of cabaretvoorstelling met 500 bezoekers
Type II Binnen actief	Concert met 1.300 bezoekers	Dance event indoor met 1.300 bezoekers
Type III Buiten actief	Voetbalwedstrijd met 1.500 bezoekers	Voetbalwedstrijd met 1.500 bezoekers
Type IV Buiten actief festival	Festival met 4 areas en tussen de 2.500 en 5.000 bezoekers	Festival met 4 areas en 10.000 bezoekers

Tabel 1. Pilot events voor elk van de event types.

Pilot events zijn een onmisbaar onderdeel om het onderzoek te valideren

Voor elk pilot event wordt een specifieke set aan maatregelen opgesteld die volgens dezelfde methode onderzocht wordt. Het onderzoek zal bestaan uit drie fases:

A. Definitiefase

In deze fase worden er nieuwe, mogelijke maatregelen gedefinieerd die een event type veilig, verantwoord en economisch haalbaar maken. Voorbeelden van mogelijke maatregelen zijn: triage, het dragen van persoonlijke beschermingsmiddelen en het hanteren van juiste luchtventilatie. Als preventieve maatregel voorafgaand aan een evenement wordt daarnaast de sneltest gezien als een belangrijk onderdeel.

B. Validatiefase

Voor elk van de mogelijke maatregelen wordt bepaald welk type onderzoek passend is. We gaan in deze fase twee typen onderzoek doen:

1. Laboratoriumonderzoek. Het effect van bepaalde maatregelen wordt of is al in een mock-up omgeving onderzocht.
2. Pilot events. Bepaalde maatregelen en specifiek de combinatie van maatregelen kunnen alleen onderzocht worden door het doen van onderzoek in een realistische situatie. Hiervoor zijn pilot events het geschikte middel. Met deze pilot events kunnen we naast het effect van de maatregelen, ook onderzoeken wat het gedrag van mensen is op de nieuwe maatregelen en in welke mate de nieuwe maatregelen werkbaar zijn. Een belangrijk onderdeel is dan ook het in kaart brengen van de bezoekersdynamiek per type in de verschillende fases van een evenement.

Tijdens het onderzoek worden twee situaties met elkaar vergeleken om het effect van de maatregelen te bepalen:

- a. *Situatie 1: Attack-rate aanwezig op pilot event.*
- b. *Situatie 2: Attack-rate controlegroep van dezelfde leeftijd en uit dezelfde geografische regio als de groep onder situatie 1.*

Om de attack-rates te vergelijken worden observatiedata, vragenlijsten, afgenomen (snel)testen en publieke databronnen geanalyseerd.

C. Evaluatiefase

Uit beide typen onderzoeken volgen resultaten. Deze worden geëvalueerd en gebundeld in een voorstel voor een nieuwe set van maatregelen voor het specifieke event type.

Wanneer de resultaten en conclusies voor een specifiek event type bekend zijn, moeten deze al doorvertaald kunnen worden naar maatregelen. Het is niet noodzakelijk om te wachten tot de resultaten van alle eventtypes bekend zijn met het nemen van maatregelen. De urgentie is zeer hoog om samen met de overheid deze set van maatregelen direct door te kunnen vertalen naar uitlegbare regels waarbij de bezoekerscapaciteit verhoogd wordt.

Pilot events moeten op korte termijn uitgevoerd worden

Per direct kunnen er al pilot events uitgevoerd worden voor event type I. In oktober en november kunnen de pilot events voor type II, III en IV georganiseerd worden. Het is in het gezamenlijk belang van de sector en de overheid om inzichten te verkrijgen en te delen. Door de pilot events verzamelen we op korte termijn inzichten. Hiermee wordt de noodzakelijke capaciteitstoename mogelijk en krijgt de sector een stip op de horizon waar men naar toe kan en moet werken. Daarom het dringende verzoek om pilot events toe te staan.

Samenwerking met sector Taskforce sneltesten

De sector is van mening dat, totdat een vaccin breed uitgerold is, sneltesten een cruciale rol spelen in het verantwoord organiseren van evenementen. Deze sneltesten worden momenteel in hoog tempo door farmaceuten ontwikkeld, getest en op de markt gebracht.

Omdat de sneltest in hoge mate gaat bijdragen aan het organiseren van veilige en verantwoorde evenementen moet er duidelijkheid zijn welke sneltest van toegevoegde waarde is, maar ook beschikbaar gaat zijn voor de sector. Vanwege de urgentie om sneltesten ook voor evenementen mogelijk te maken, start de sector met de Taskforce sneltesten. Via deze taskforce wil de sector marktonderzoek doen naar de verschillende sneltesten, logistieke processen beschrijven voor de inzet bij evenementen en opnemen in de huidige protocollen. Hiervoor is samenwerking met en validatie door de overheid van groot belang. De sector vraagt in deze dan ook directe betrokkenheid en hulp van de overheid om gevalideerde commerciële sneltesten in te kunnen zetten bij evenementen.

Perspectief op de korte termijn

Het beschreven onderzoeksplan voor event type I laat zien dat perspectief op korte termijn mogelijk is. Door een set van maatregelen toe te passen op event types zoals zakelijke bijeenkomsten, bioscopen, theaters, musicals kan op korte termijn een verhoging naar 50% bezoekerscapaciteit mogelijk worden op gemaakt.

Experts van de eerdergenoemde instituten achten het mogelijk om alle rijen in een zaal te gebruiken door de volgende set aan maatregelen toe te passen:

- Het uitvoeren van triage voorafgaand aan het evenement;
- Het dragen van een mondkapje bij verplaatsingen;
- Het houden van 1,5 meter afstand binnen een rij tussen personen die niet tot hetzelfde huishouden behoren;
- Eventueel gebruik van kuschermen tussen rijen;
- Een werkend ventilatiesysteem conform afd. 3.6 van het bouwbesluit en de RIVM-richtlijn.

Op deze wijze wordt het mogelijk om de sector op gang te helpen op een wijze die uitlegbaar en verantwoord is. Het is in het belang voor het behoud van de sector dat de overheid de evenementensector het vertrouwen geeft om hiermee een stap richting herstel mogelijk te maken.